

KOMENTÁŘ

2. 5. 2023

Důchody a jejich příjemci v Olomouckém kraji v roce 2022

Na konci roku 2022 žilo v Olomouckém kraji 175 tis. osob pobírajících některý z druhu důchodů. Většina z těchto příjemců (84,1 %) pobírala starobní důchod sólo nebo v kombinaci s pozůstalostním důchodem (vdovským či vdoveckým). Průměrná výše starobního důchodu se meziročně zvýšila o 2 578 Kč a dosáhla částky 17 595 Kč. Po Karlovarském kraji se jednalo o druhou nejnižší hodnotu mezi kraji ČR.

Podle výsledků zveřejněných Českou správou sociálního zabezpečení žilo na konci roku 2022 v Olomouckém kraji 175 tis. příjemců důchodů. Většinu z nich tvořily osoby pobírající starobní důchod vyplácený samostatně nebo v kombinaci s pozůstalostním důchodem (84,1 %).

Příjemci důchodů podle druhu důchodu v Olomouckém kraji (stav v prosinci)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Příjemci důchodů	176 926	177 128	177 291	177 484	176 721	175 678	174 995
v tom pobírající důchod:							
starobní plný celkem ¹⁾	148 420	148 870	149 421	149 866	148 985	147 774	147 154
z toho sólo (bez souběhu)	109 961	110 624	111 360	112 034	111 583	110 428	110 309
předčasný	42 181	43 415	44 508	45 616	46 497	47 838	48 836
starobní poměrný celkem ^{1,2)}	365	332	302	302	294	322	324
z toho sólo (bez souběhu)	147	146	146	164	174	213	244
invalidní pro invaliditu třetího stupně celkem ¹⁾	10 651	10 404	10 036	9 833	9 713	9 625	9 391
z toho sólo (bez souběhu)	10 340	10 111	9 759	9 581	9 500	9 431	9 226
invalidní pro invaliditu druhého stupně celkem ¹⁾	3 418	3 596	3 665	3 787	3 850	3 947	4 018
z toho sólo (bez souběhu)	3 373	3 553	3 627	3 755	3 816	3 919	3 977
invalidní pro invaliditu prvního stupně celkem ¹⁾	9 454	9 537	9 667	9 689	9 907	9 973	10 150
z toho sólo (bez souběhu)	9 341	9 430	9 573	9 586	9 811	9 866	10 050
vdovský sólo (bez souběhu)	1 521	1 424	1 364	1 250	1 198	1 182	1 135
vdovecký sólo (bez souběhu)	406	402	360	351	337	327	321
sírotčí	2 691	2 563	2 476	2 406	2 437	2 528	2 502

¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým

²⁾ po dosažení určené kratší doby pojištění

Třetina příjemců důchodů z Olomouckého kraje bydlela v okrese Olomouc (34,9 %, tj. 61 004 osob). Pětina spadala pod Okresní správu sociálního zabezpečení Přerov (21,3 %, tj. 37 242 osob) a další pětina pod Šumperk (20,6 %, tj. 36 130 osob). V okrese Prostějov žilo přes 30,0 tis. osob pobírajících některý druh důchodů (17,2 % ze všech příjemců v kraji) a v nejmenším okrese Jeseník to bylo 10 552 osob (6,0 % ze všech příjemců v kraji).

Největší podíl ze všech příjemců důchodů v kraji zaujímaly osoby, které pobíraly starobní důchod. Osob pobírajících starobní důchod plný včetně souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem žilo v Olomouckém kraji 147,2 tis. (tj. 84,1 % ze všech příjemců). Více než polovinu z tohoto počtu osob tvořily ženy (60,4 %). Nejnižší podíl žen pobírajících starobní důchod plný

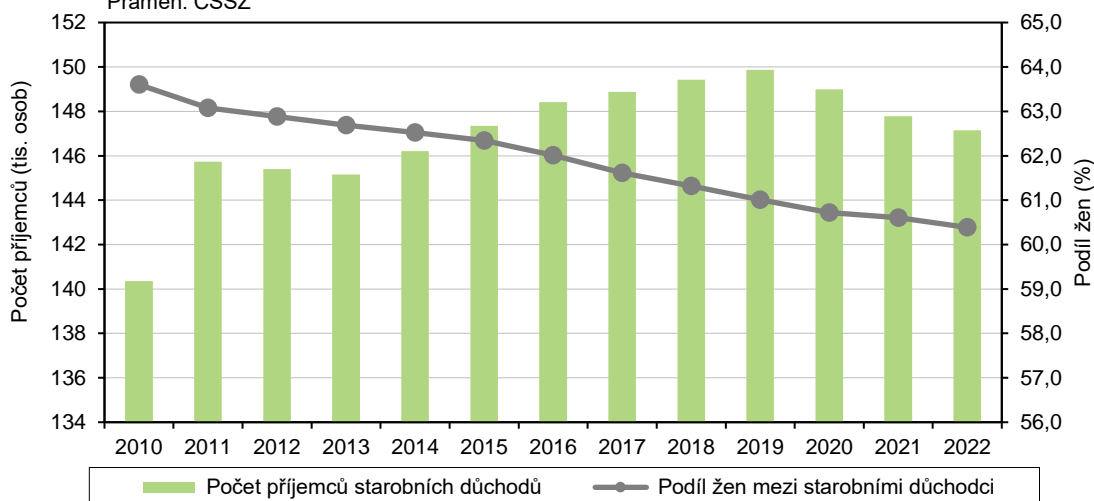
KOMENTÁŘ

včetně souběhu s vdoveckým důchodem byl evidován v okrese Jeseník (59,3 %), naopak nejvyšší podíl patřil okresu Olomouc (60,8 %). Podíl žen se dlouhodobě mírně snižuje.

Většina ze starobních důchodců pobírala pouze starobní plný důchod bez souběhu s pozůstalostním důchodem. V Olomouckém kraji to bylo 110,3 tis. osob, což byl nepatrně nižší počet než v prosinci 2021. Meziročně došlo k úbytku 119 osob, díky poklesu počtu žen v této skupině příjemců. Zatímco v prosinci 2021 pouze starobní plný důchod (bez souběhu) pobíralo 52,5 tis. mužů a 57,9 tis. žen, v prosinci 2022 to bylo 52,7 tis. mužů a 57,7 tis. žen.

Příjemci starobních důchodů (bez poměrných) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým a podíl žen v Olomouckém kraji

Pramen: ČSSZ

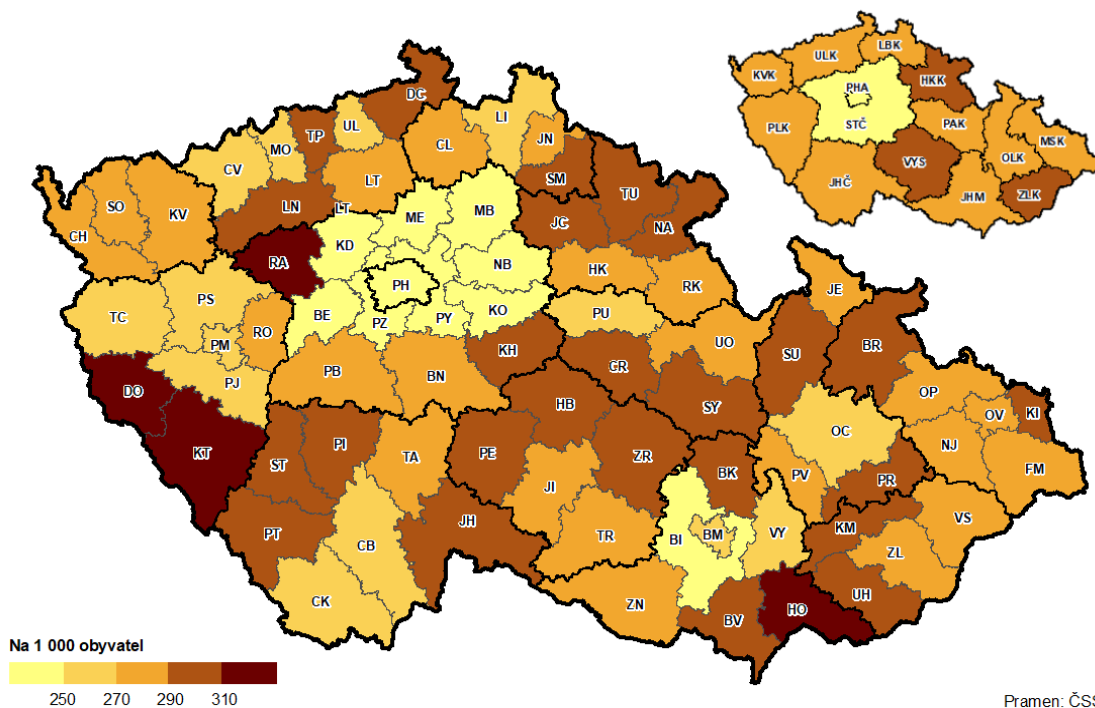
Každoročně se mezi starobními důchodci zvyšuje počet osob, které požádají o dřívější odchod do penze. V Olomouckém kraji pobíral v prosinci 2022 předčasný starobní důchod každý třetí starobní důchodce (33,2 % z počtu příjemců starobních důchodů plných). Mezi ženami byl tento podíl nižší (31,0 % z počtu žen pobírajících starobní plný důchod) než u mužů (36,6 % z počtu mužů pobírajících starobní plný důchod).

Mezi okresy Olomouckého kraje byly výrazné rozdíly. Nejvyšší podíl příjemců o předčasný odchod do penze byl zaevidován v severní části kraje, tedy v okrese Jeseník (41,6 %) a Šumperk (38,6 %). Následovaly okresy Přerov (34,6 %) a Prostějov (31,9 %). Nejnižší podíl příjemců předčasných důchodů náležel okresu Olomouc (28,4 %).

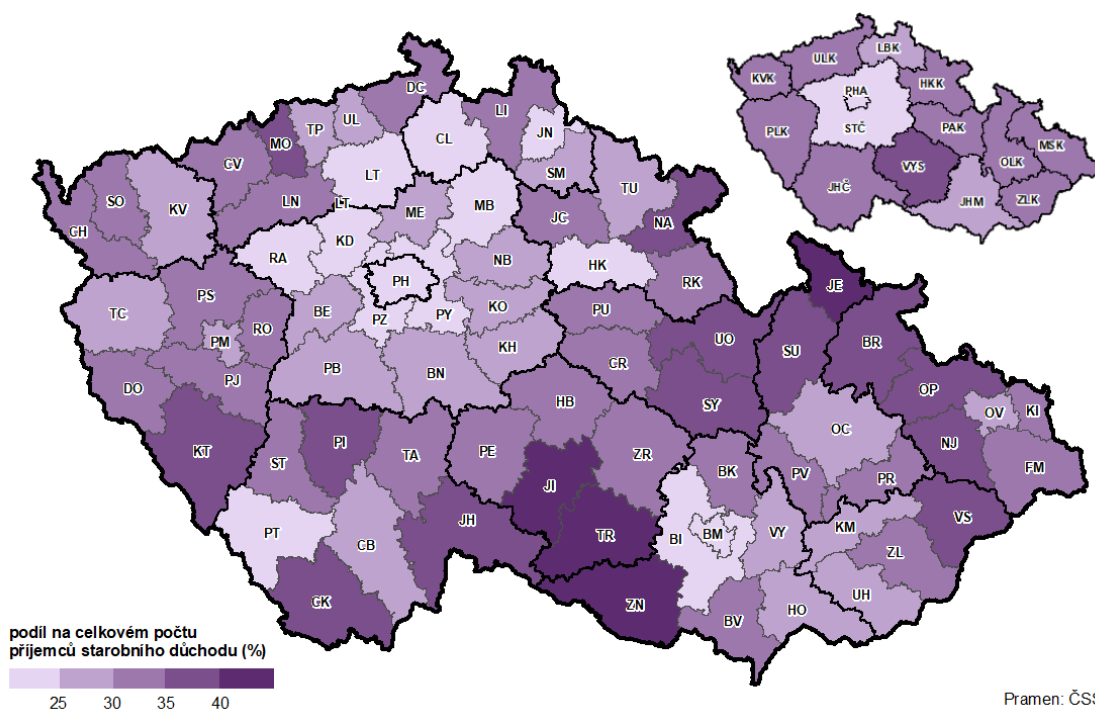
Podle údajů České správy sociálního zabezpečení v prosinci 2022 pobíralo důchod celkem 873 osob ve věku 100 a více let. V Olomouckém kraji byl vyplacen důchod celkem 44 „stoletým“ osobám, v tom 40 ženám a 4 mužům. Nejstarší osobou v kraji byla 106letá žena, v rámci republiky měla nejstarší důchodkyně 109 let a žila ve Středočeském kraji.

KOMENTÁŘ

Příjemci důchodů podle okresů a krajů v prosinci 2022

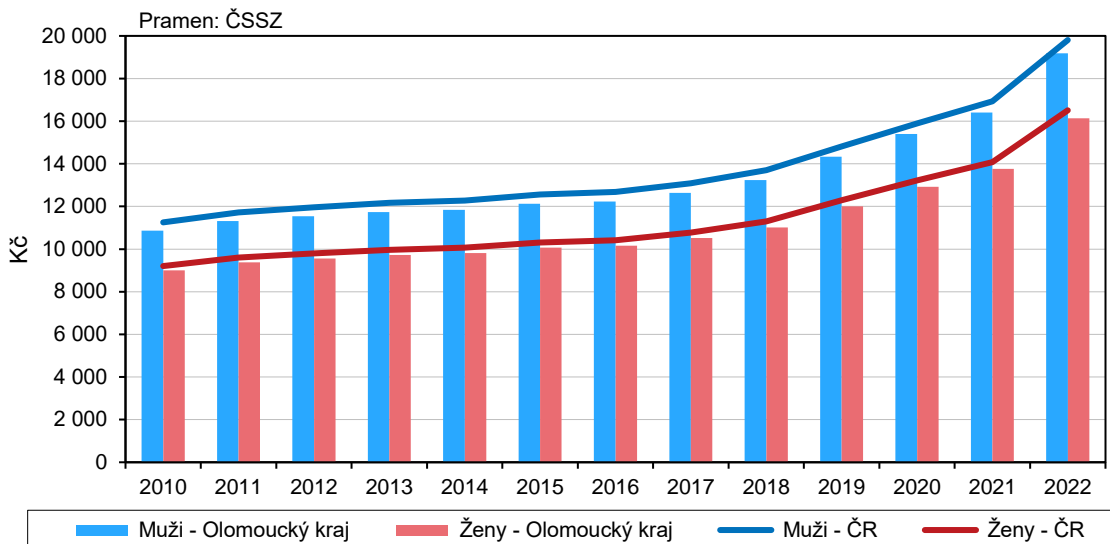

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle krajů v prosinci 2022

KOMENTÁŘ

Průměrná výše starobního plného důchodu (sólo) podle pohlaví

Průměrná výše starobního důchodu sólo (bez souběhu s pozůstalostním důchodem a bez poměrného starobního důchodu) činila v prosinci 2022 v Olomouckém kraji 17 595 Kč. Ve srovnání s prosincem 2021 se jednalo o zvýšení o 2 578 Kč (o 17,2 %). V mezikrajském srovnání to byl druhý nejnižší výsledek hned po Karlovarském kraji (17 436 Kč). Nejvyšší částky pobírali penzisté v Praze (19 268 Kč). Průměrná částka sólo starobního důchodu v České republice dosáhla hodnoty 18 098 Kč a byla o 503 Kč vyšší než v Olomouckém kraji.

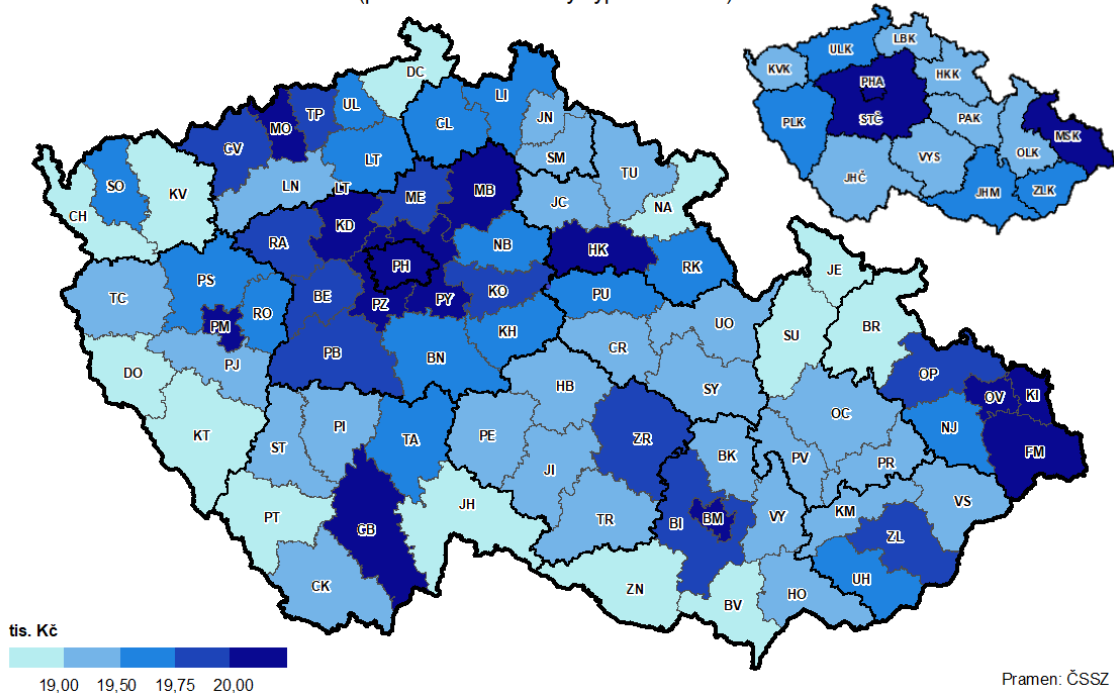
Mezi okresy kraje byla průměrná nejnižší částka vyplacena v okrese Jeseník (16 966 Kč), následoval okres Šumperk (17 373 Kč), Prostějov (17 485 Kč) a Přerov (17 596 Kč). Nejvyšší průměrný důchod sólo byl vypočítán v okrese Olomouc (17 886 Kč).

Muži (ve starobním důchodu sólo) v Olomouckém kraji pobírali v průměru o 3 047 Kč více než ženy. Průměrná výše starobního důchodu sólo u mužů činila 19 188 Kč, zatímco ženy dosáhly hodnoty 16 141 Kč. Okres Jeseník opět vykázal nejnižší průměrný důchod sólo a to jak u mužů, tak u žen, okres Olomouc se umístil na nejvyšším stupínku pomyslného žebříčku v kraji.

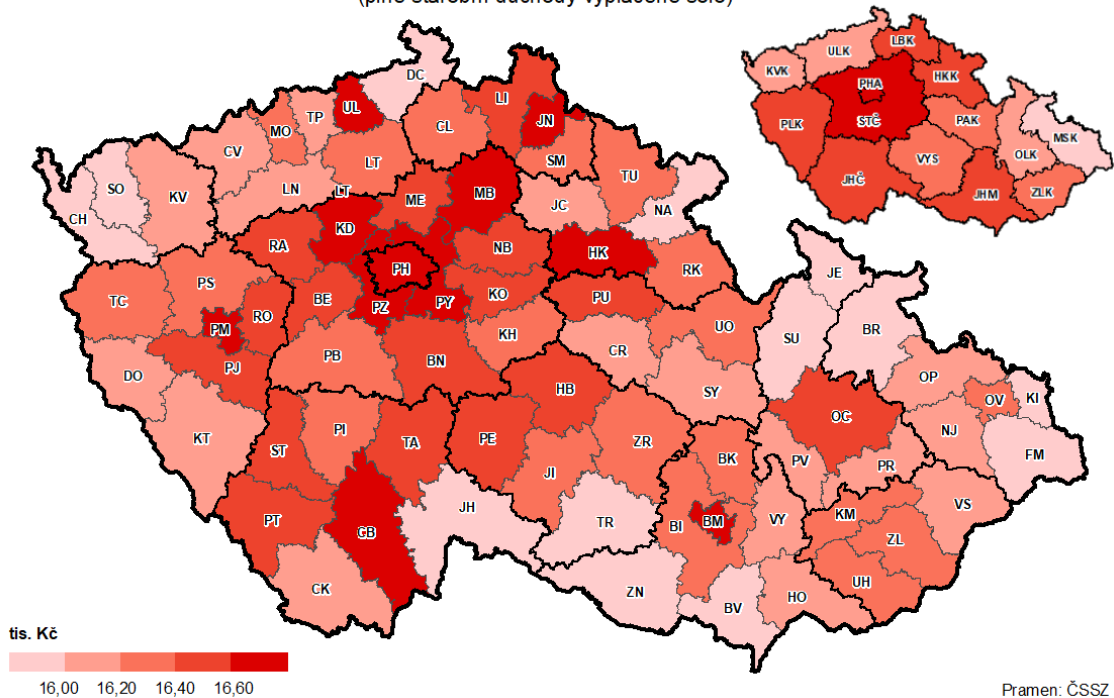
Dalším druhem vyplacených důchodů jsou pozůstalostní důchody vdovské nebo vdovecké. Vdovský a vdovecký důchod sólo pobíralo 0,8 % ze všech příjemců a obdobně jako u sirotčích důchodů nebyly rozdíly mezi okresy kraje patrné. V prosinci 2022 byl vdovský důchod vyplacen 32,7 tis. ženám. Většina z těchto žen (31,3 tis. žen) pobírala pozůstalostní důchod v souběhu se starobním důchodem (plným i poměrným). Další 240 žen pobíralo vdovský důchod současně s invalidním důchodem a 1,1 tis. žen dostávalo pouze vdovský důchod sólo. Průměrná výše vdovského důchodu (sólo) dosáhla částky 11 493 Kč a meziročně se zvýšila o 1 661 Kč (16,9 %).

KOMENTÁŘ

**Průměrná měsíční výše starobního důchodu mužů
podle okresů a krajů ČR v prosinci 2022**
(plné starobní důchody vyplácené sólo)

**Průměrná měsíční výše starobního důchodu žen
podle okresů a krajů ČR v prosinci 2022**
(plné starobní důchody vyplácené sólo)

KOMENTÁŘ

Počet příjemců pozůstalostních důchodů mužského pohlaví byl pětinasobně menší než u žen. Vdovecký důchod byl vyplacen celkem 6,0 tis. mužům, v tom 5,6 tis. mužů pobíralo vdovecký důchod v souběhu se starobním důchodem (plným i poměrným), v 66 případech se jednalo o souběh s invalidním důchodem a 321 vdovců pobíralo vdovecký důchod sólo. Průměrná výše vdoveckého důchodu (sólo) činila 10 602 Kč, tj. o 1 514 Kč více (16,7 %) než v prosinci 2021.

Na konci roku 2022 byl v Olomouckém kraji vyplacen pozůstalostní důchod 2,5 tis. nezaopatřeným dětem. Sirotčí důchod v kraji pobíralo 1 298 dívek s průměrnou hodnotou 9 235 Kč a 1 204 chlapců s průměrnou hodnotou 9 218 Kč. Sirotčí důchod byl vyplacen 1,4 % příjemcům důchodů v kraji a tento podíl se mezi okresy kraje téměř nelišil.

Pojištěncům s omezenou pracovní schopností se vyplácí invalidní důchod, který se podle rozsahu poklesu pracovní schopnosti dále dělí na tři stupně. Invalidita prvního stupně znamená, že pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 % avšak nejvíce o 49 %. Invalidita druhého stupně znamená pokles pracovní schopnosti pojištěnce o nejméně 50 %, ale ne více než 69 % a invalidita třetího stupně je v případě poklesu pracovní schopnosti pojištěnce nejméně o 70 %. Invalidní důchod je vyplácen do doby, než pojištěnec získá nárok na starobní důchod.

Příjemci invalidních důchodů (sólo a v kombinaci s pozůstalostním důchodem) tvořili 13,5 % z celkového počtu důchodců v kraji. Mezi okresy kraje nejnižší podíl příjemců invalidních důchodů včetně souběhu s pozůstalostním důchodem na všech příjemcích v okrese byl na Jeseníku (9,7 %). Naopak nejvyšší podíl patřil okresu Šumperk (15,5 %).

V prosinci 2022 okresní správy sociálního zabezpečení na území Olomouckého kraje vyplatily invalidní důchod 23,5 tis. příjemcům. Nárok na invalidní důchod 1. stupně mělo 10,2 tis. osob, z toho invalidní důchod sólo pobíralo 10,0 tis. příjemců s průměrnou částkou 8 781 Kč. Invaliditu 2. stupně byla přiznána 4,0 tis. osobám, z toho bez souběhu s pozůstalostním důchodem to bylo 3 977 osob. Průměrný důchod pro invaliditu 2. stupně sólo byl ve výši 10 408 Kč. Invaliditu 3. stupně mělo přiznáno celkem 9,4 tis. osob, z toho příjemců důchodů sólo bylo 9,2 tis. s průměrnou částkou důchodu ve výši 15 551 Kč.

Všechny údaje použité v tomto příspěvku (včetně dat v tabulkách a grafech) vycházejí ze zdrojů České správy sociálního zabezpečení, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí, od nichž ČSÚ datové podklady přebírá (www.cssz.cz).

Kontakt:

Joanna Pozdíšková
Oddělení informačních služeb
E-mail: joanna.pozdiskova@czso.cz
Tel.: 585 731 528